

แบบรายงานการวิจัยฉบับย่อ
มหาวิทยาลัยทักษิณ

ประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน Roundtable on Sustainable
Palm Oil ของเกษตรกรในประเทศไทย

โดย
ผศ.ดร.สรพงศ์ เบญจศรี
นาย ปัญญา ใจสมุทร

คณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ

ได้รับการอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557

ประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน Roundtable on
Sustainable Palm Oil ของเกษตรกรในประเทศไทย
Efficiency of Sustainable Oil Palm Production by the Standard of Roundtable on
Sustainable Palm Oil for farmers in Thailand

โดย
ผศ.ดร.สรพงศ์ เบญจศรี
นาย ปัญญา ใจสมุทร

คณะเทคโนโลยีและการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยทักษิณ

พ.ศ. 2559

คำนำ

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชยืนต้นที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ และมีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงกว่าพืชน้ำมันชนิดอื่นๆ ทั้งด้านการผลิตและการตลาด (น้ำอ้อย ศรีประสม และธีระ เอกสมทราเมษฐ์, 2551; วีระชัย กาญจนาลัย, 2552; Naher et al., 2012) โดยปาล์มน้ำมันสามารถเพาะปลูกได้เฉพาะพื้นที่เขตร้อนชื้นของโลกที่อยู่ระหว่างเส้นละติจูดที่ 10 องศาเหนือ ถึง 10 องศาใต้ (Hartley, 2000) ซึ่งปัจจุบันมีเพียง 42 ประเทศจากจำนวนทั้งหมด 223 ประเทศทั่วโลกที่สามารถผลิตปาล์มน้ำมันได้ สำหรับการผลิตปาล์มน้ำมันมีพื้นที่ให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.55 ต่อปี โดยประเทศที่มีพื้นที่ให้ผลผลิตปาล์มน้ำมันมากที่สุดในโลก 3 อันดับ คือ ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไนจีเรีย เท่ากับ 31.25, 25.01 และ 20 ล้านไร่ ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 81.36 ของพื้นที่ที่ให้ผลผลิตปาล์มน้ำมันของทั้งโลก (ธีระ เอกสมทราเมษฐ์, 2554) สำหรับปาล์มน้ำมันในประเทศไทยมีปาล์มน้ำมันที่สามารถเก็บเกี่ยวและให้ผลผลิตได้ 3,552,275 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.79 หรืออยู่ในอันดับที่ 4 ของโลก ส่วนการบริโภคน้ำมันปาล์มซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หลักจากปาล์มน้ำมันพบว่าประเทศอินเดียและจีน มีการใช้ประโยชน์สูงสุดเนื่องจากเป็นประเทศที่มีประชากรมาก สำหรับประเทศไทยมีการบริโภคน้ำมันปาล์ม 1.135 ล้านตันต่อปี มากเป็นอันดับ 9 ของโลก (ธีระ เอกสมทราเมษฐ์, 2554) และผลจากการสำรวจเบื้องต้นพบว่าภายในปี พ.ศ. 2560 ปริมาณความต้องการปาล์มน้ำมันจะเพิ่มอีกเท่าตัวเนื่องจากเศรษฐกิจของประเทศจีนและอินเดียกำลังขยายตัว ประกอบกับการใช้ปาล์มน้ำมันเป็นพลังงานทดแทนทำให้ปริมาณการผลิตปาล์มน้ำมันของโลกไม่เพียงพอกับปริมาณความต้องการ (Obahiagbon, 2012) จึงส่งผลให้เกิดขยายพื้นที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันเพิ่มมากขึ้นทุกปี ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาตามมาอีกมากมายไม่ว่าจะเป็นการตัดไม้ทำลายป่า การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ไม่เหมาะสม (สรพงศ์ เบญจศรี, ภาณุมาศ พลตติณ, สกฤตน์ แสนปุตะวงษ์ และ สกฤต กานต์ สิมลา, 2557) ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงปัญหาการเอารัดเอาเปรียบแรงงานและเกษตรกรรายย่อย ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสังคมและชุมชนท้องถิ่น (ปัญญา ใจสมุทร, สรพงศ์ เบญจศรี, ภาณุมาศ พลตติณ, สกฤตน์ แสนปุตะวงษ์ และ สกฤต กานต์ สิมลา, 2558) จนเกิดการต่อต้านปาล์มน้ำมันและผลิตภัณฑ์ที่ใช้น้ำมันปาล์มขึ้นในหลายประเทศ โดยเฉพาะในสหภาพยุโรป

สำหรับประเทศไทย RSPO ได้เข้ามามีบทบาทครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2551 โดยได้เกิดโครงการผลิตปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มเพื่อพลังงานชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยการสนับสนุนของกระทรวงสิ่งแวดล้อมคุ้มครองธรรมชาติและความปลอดภัยทางปรมาณูแห่งสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี (German Federal Ministry of Environment, Nature Conservation and Nuclear Safety : BMU) ภายใต้ความคิดริเริ่มของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (German International Cooperation : GIZ) กับ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นผู้ดำเนินโครงการด้วยการนำมาตรฐาน RSPO มาใช้นำร่องกับกลุ่มเกษตรกรเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนยูนิวานิชอำเภอบลายพระยา และกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน เหนือคลอง - เขาพนม จังหวัดกระบี่ ผลการดำเนินการของโครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จจนได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน Certification On Sustainable Palm Oil หรือ CSPO กลุ่มแรกของโลก อย่างไรก็ตามแม้กลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน และผู้เกี่ยวข้องจะได้รับการรับรอง และประสบผลสำเร็จ แต่พบว่ามีน้อยและเกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ที่แท้จริง

ดังนั้นการศึกษาประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน Roundtable on Sustainable Palm Oil ของเกษตรกรในประเทศไทย โดยเลือกจังหวัดกระบี่ เนื่องจากจังหวัดกระบี่ ผลิตปาล์มน้ำมัน ให้ผลผลิตต่อไร่สูงสุดของประเทศ ประกอบกับจังหวัดกระบี่มีกลุ่มเกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิต

ปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนกลุ่มแรกของโลก จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันโดยทั่วไปและเกษตรกรผู้ผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน Roundtable on Sustainable Palm Oil ซึ่งผลของการศึกษาสามารถนำไปวางแผนหรือจัดการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนให้มีประสิทธิภาพทั้งในจังหวัดกระบี่ และจังหวัดอื่นๆ ต่อไป

รายงานวิจัยฉบับนี้ เป็นรายงานฉบับย่อ ถ้าผู้สนใจต้องการศึกษารายละเอียดเพิ่มเติม จะศึกษาได้จาก รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

สรพงศ์ เบญจศรี และปัญญา ใจสมุทร

ประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน Roundtable on Sustainable Palm Oil ของเกษตรกรในประเทศไทย
Efficiency of Sustainable Oil Palm Production by the Standard of Roundtable on Sustainable Palm Oil for farmers in Thailand

ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

ปัจจุบันปาล์มน้ำมัน (*Elaeis guineensis* Jacq.) เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยและของโลก ประเทศไทยถือเป็นประเทศหนึ่งที่มีศักยภาพการผลิตเช่นกัน ผลิตภัณฑ์ปาล์มน้ำมันมีความเกี่ยวโยงเป็นลูกโซ่จากผู้ผลิตถึงผู้บริโภค ทำรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการตั้งแต่ระดับผู้ผลิตวัตถุดิบน้ำ (ทะลายปาล์ม) คือ เกษตรกรและบริษัทเอกชน ระดับผู้ผลิตวัตถุดิบกลาง (น้ำมันปาล์มดิบ) คือ โรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม ระดับผู้ผลิตวัตถุดิบปลายน้ำ (น้ำมันปาล์มกลั่นบริสุทธิ์) คือ โรงงานกลั่นน้ำมันปาล์ม และระดับผู้ประกอบการที่ใช้้ำมันปาล์มมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์อื่นๆทั้งด้านบริโภคและอุปโภค เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าให้สูงขึ้น ซึ่งอาจจำแนกตามประเภทของอุตสาหกรรมต่างๆ ได้ 8 ประเภท คือ อุตสาหกรรมเพื่อการบริโภค มีเปอร์เซ็นต์การใช้ประโยชน์มากที่สุดคือ 67.97 เปอร์เซ็นต์ รองลงมาคืออุตสาหกรรมสุบู่ 10.13 เปอร์เซ็นต์ อุตสาหกรรมของว่างและขบเคี้ยว 9.37 เปอร์เซ็นต์ อุตสาหกรรมเบหมีกึ่งสำเร็จรูป 6.40 เปอร์เซ็นต์ อุตสาหกรรมนมข้นหวานและนมจืด 4.81 เปอร์เซ็นต์ อุตสาหกรรมครีมเทียม 1.36 เปอร์เซ็นต์ อุตสาหกรรมเนยขาว และเนยเทียม 1.00 เปอร์เซ็นต์ และอุตสาหกรรมอุปโภคด้านอื่นๆ เช่น พลาสติก เครื่องสำอาง น้ำมันหล่อลื่น และยางรถยนต์ อีก 8.29 เปอร์เซ็นต์ นอกจากนี้ปาล์มน้ำมันยังสามารถนำมาใช้ทำน้ำมันทดแทน (ไบโอดีเซล) ได้อีก ส่วนวัสดุเหลือทิ้งจากโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มสามารถนำมาใช้ในการผลิตไฟฟ้าได้ (Prasertsan and Oi, 2001) จากประโยชน์ดังกล่าวของปาล์มน้ำมันทำให้รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน และหวังจะเพิ่มพื้นที่การผลิตปาล์มน้ำมันเป็น 10 ล้านไร่ในปี พ.ศ. 2572 (น้ำอ้อย ศรีประสม และ ธีระ เอกสมทราเมษฐ์, 2551) อย่างไรก็ตามพบว่า การขยายพื้นที่การผลิตปาล์มน้ำมันในภาคใต้ของประเทศไทยซึ่งเป็นพื้นที่เหมาะสมในการผลิตปาล์มน้ำมันประสบปัญหาเกี่ยวกับข้อจำกัดทางด้านพื้นที่ปลูก ดังนั้นหน่วยงานของรัฐบาลจึงพยายามหาทางออกโดยการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่สูง (ชัน) อาจเป็นช่องทางหนึ่งในการเพิ่มพื้นที่การผลิตปาล์มน้ำมันได้ (กฤษณี คงสวัสดิ์, 2555) แต่การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ดังกล่าว พบว่าเกษตรกรที่ปลูกปาล์มน้ำมันมีปัญหา ดังนั้นการศึกษาประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน Roundtable on Sustainable Palm Oil ของเกษตรกรในจังหวัดกระบี่ เนื่องจากจังหวัดกระบี่ ผลิตปาล์มน้ำมัน ให้ผลผลิตต่อไร่สูงสุดของประเทศ ประกอบกับจังหวัดกระบี่มีกลุ่มเกษตรกรได้รับรองมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนกลุ่มแรกของโลก จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันโดยทั่วไปและเกษตรกรผู้ผลิตปาล์มน้ำมันตามมาตรฐาน Roundtable on Sustainable Palm Oil ซึ่งผลของการศึกษาสามารถนำไปวางแผนหรือจัดการเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน ให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปด้านสังคม เศรษฐกิจ และสภาวะการณ์การผลิตปาล์มน้ำมันระหว่างเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนกับเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไป และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติตามหลักการและเกณฑ์กำหนดของประเทศไทยตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนระหว่างเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนกับเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไป

สมมติฐานการวิจัย

1. เกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนปฏิบัติตามหลักการและเกณฑ์กำหนดของประเทศไทยตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนมากกว่าเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไป
2. เกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนใช้ต้นทุนในการผลิตน้อยกว่าเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไปและได้รับผลตอบแทนมากกว่าเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไป

การสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์ปาล์มน้ำมัน

สถานการณ์ของโลก

ปาล์มน้ำมันเป็นพืชยืนต้นที่มีการเพาะปลูกได้ดีเฉพาะเขตร้อนชื้นของโลก ปัจจุบันมีการเพาะปลูกปาล์มน้ำมัน 42 ประเทศ จากจำนวนทั้งหมดทั่วโลก 223 ประเทศ ซึ่งแตกต่างจากพืชน้ำมันอื่นที่สำคัญของโลก ที่เป็นพืชล้มลุก (ถั่วเหลือง ทานตะวัน ฝ้าย เรพซีด และถั่วลิสง) ที่สามารถปลูกได้ทั้งในพื้นที่เขตร้อนและเขตอบอุ่น ในจำนวนประเทศที่เพาะปลูกปาล์มน้ำมันทั่วโลก พบว่า มีจำนวน 10 ประเทศ ที่มีพื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตได้มากกว่า 8 แสนไร่ คือ ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ไนจีเรีย ไทย กินี กานา โกตดิวัวร์ ซาอีร์ โคลัมเบีย และเอกวาดอร์ การขยายตัวของพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงเวลา 30 ปี แต่พบการขยายตัวของพื้นที่ปลูกดังกล่าวในบางประเทศเท่านั้น คือ ประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย ไนจีเรีย โดยในปี พ.ศ. 2551 มีพื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตทะลายปาล์มจำนวน 31.25, 24.38, และ 20.00 ล้านไร่ ตามลำดับ คิดเป็น 34.27, 26.73 และ 21.92 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่เก็บเกี่ยวโลก ตามลำดับ (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 พื้นที่เก็บเกี่ยวทั้งหมด (x 1,000 ไร่/ปี) ปาล์มน้ำมันในประเทศผู้ผลิตสำคัญของโลก

ช่วงปี พ.ศ.	ประเทศ									
	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	ไนจีเรีย	กินี	กานา	โกตดิวัวร์	ซาอีร์	โคลัมเบีย	เอกวาดอร์
2518-2521	23	925	3,069	13,047	1,406	902	457	1,048	107	115
2522-2525	92	1,365	4,976	13,438	1,406	941	553	1,170	168	150
2526-2529	304	1,991	7,258	13,313	1,406	725	566	1,304	261	212
2530-2533	529	3,468	9,878	14,234	1,477	625	641	1,421	438	335
2534-2537	756	5,646	12,314	16,328	1,781	625	830	1,471	668	447
2538-2541	1,042	9,431	15,046	18,419	1,922	641	839	1,417	741	591
2542-2545	1,325	13,395	19,578	19,438	1,938	711	873	1,333	854	638
2546-2549	2,033	22,125	21,706	20,383	1,938	1,837	1,236	1,017	1,004	824
2550	2,663	28,375	23,381	19,688	1,938	1,875	1,269	1,075	1,031	844
2551	2,873	31,250	24,375	20,000	1,938	1,875	1,344	1,094	1,031	844
2552	3,189	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2553	3,552	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา : FAO (2011) อ้างโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2554)

สำหรับประเทศไทย มีการเพาะปลูกปาล์มน้ำมันน้อยมาก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไนจีเรีย คือ ในปี พ.ศ. 2551 มีพื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตจำนวน 2.87 ล้านไร่ คิดเป็น 3.15 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่เก็บเกี่ยวทั่วโลก จัดอยู่ในประเทศผู้ผลิที่มีพื้นที่เพาะปลูกเป็นอันดับ 4 ของโลก แต่มีผลผลิตทะลายนต่อพื้นที่เก็บเกี่ยวทั้งหมดอยู่ในอันดับ 3 ของโลก (ตารางที่ 2) รองจากประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซีย ตามลำดับ และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่จัดอยู่ในอันดับ 2-4 ของโลก (ตารางที่ 3) โดยมีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำกว่าประเทศมาเลเซีย แต่มีค่าสูงกว่าประเทศอินโดนีเซียและโคลัมเบียในบางปีของการผลิต (ธีระ เอกสมทราเมษฐ์, 2554)

ตารางที่ 2 ผลผลิตต่อพื้นที่เก็บเกี่ยวทั้งหมด (x 1,000 ตัน/ปี) จำแนกตามประเทศผู้ผลิต

ช่วงปี พ.ศ.	ประเทศ									
	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	ไนจีเรีย	กินี	กานา	โกตดิวอร์	ชาอีร์	โคลัมเบีย	เอกวาดอร์
2518-2521	38	2,375	7,525	5,219	600	829	928	1,116	267	123
2522-2525	148	3,700	13,950	5,375	600	926	960	1,054	409	255
2526-2529	500	6,289	19,850	5,463	600	735	941	1,019	677	461
2530-2533	976	10,257	27,425	6,100	623	763	941	1,008	1,181	775
2534-2537	1,604	15,637	35,800	6,938	725	867	1,466	1,038	1,685	951
2538-2541	2,522	25,833	44,435	7,775	823	966	1,390	1,008	1,964	1,232
2542-2545	3,637	36,125	61,300	8,305	830	1,045	1,453	963	2,518	1,323
2546-2549	5,450	66,819	72,714	8,533	830	1,919	1,225	1,086	3,040	1,824
2550	6,391	78,000	79,100	8,500	830	1,900	1,359	1,120	3,200	2,100
2551	9,251	85,000	85,000	8,500	830	1,900	863	1,135	3,200	2,100
2552	8,162	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2553	8,223	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา : FAO (2011) อ้างโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2554)

ตารางที่ 3 ผลผลิตเฉลี่ยทะลายนต่อไร่ (ตัน/ไร่/ปี) ของปาล์มน้ำมันของประเทศต่างๆ

ช่วงปี พ.ศ.	ประเทศ									
	ไทย	อินโดนีเซีย	มาเลเซีย	ไนจีเรีย	กินี	กานา	โกตดิวอร์	ชาอีร์	โคลัมเบีย	เอกวาดอร์
2518-2521	1.57	2.60	2.45	0.40	0.43	0.96	2.04	1.06	2.51	1.09
2522-2525	1.61	2.71	2.78	0.40	0.43	0.99	1.74	0.90	2.44	1.68
2526-2529	1.60	3.15	2.61	0.41	0.43	1.02	1.67	0.78	2.61	2.14
2530-2533	1.83	3.00	2.77	0.43	0.42	1.22	1.48	0.71	2.72	2.31
2534-2537	2.11	2.75	2.9	0.43	0.41	1.39	1.77	0.71	2.53	2.14
2538-2541	2.43	2.26	2.96	0.42	0.43	1.51	1.66	0.71	2.65	2.08
2542-2545	2.74	2.70	3.13	0.43	0.43	1.47	1.66	0.72	2.95	2.08
2546-2549	2.68	3.00	3.35	0.42	0.43	1.07	0.99	1.07	3.02	2.23
2550	2.40	2.75	3.38	0.43	0.43	1.01	1.07	1.04	3.10	2.49
2551	3.22	2.72	3.41	0.42	0.43	1.01	0.89	1.04	3.10	2.49
2552	2.56	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2553	2.32	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา : FAO (2011) อ้างโดย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2554) ; ธีระ เอกสมทราเมษฐ์ (2554)

สถานการณ์ปาล์มน้ำมันของไทย

นักวิจัยบางคนกล่าวว่าหากพิจารณาศักยภาพพืชปาล์มน้ำมันของไทย ที่สามารถผลิตน้ำมันโดยอาศัยวัตถุดิบที่ผลิตเองภายในประเทศ อาจแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มพืชปาล์มน้ำมันที่ได้เปรียบดุลการค้าและกลุ่มพืชปาล์มน้ำมันที่เสียเปรียบดุลการค้า (ธีระ เอกสมทราเมษฐ์, 2554) โดยกลุ่มพืชปาล์มน้ำมันที่ได้เปรียบดุลการค้ามีพืชจำนวน 5 ชนิด คือ ปาล์มน้ำมัน งา มะพร้าว รำข้าว และฝ้าย โดยปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่โดดเด่นที่สุดทำให้ไทยได้เปรียบดุลการค้าสูง ส่วนพืชที่เสียเปรียบดุลการค้า มีจำนวน 8 ชนิด คือ ถั่วเหลือง ถั่วลิสง ทานตะวัน ละหุ่ง োলیف ลินซีด ข้าวโพด และเรพซีด โดยถั่วเหลืองเป็นพืชที่ไทยเสียเปรียบดุลการค้ามากที่สุด ดังนั้นในบรรดาพืชเพื่อการสกัดน้ำมันของไทย จัดได้ว่าปาล์มน้ำมันเป็นพืช ที่มีศักยภาพในการผลิตเพื่อสกัดน้ำมันใช้ภายในประเทศ และเพื่อการส่งออกทำรายได้ให้กับประเทศสูงที่สุด สำหรับถั่วเหลืองแม้ว่าจะมีการใช้ประโยชน์จากน้ำมันอันดับรองลงมาจากปาล์มน้ำมัน แต่เนื่องจากวัตถุดิบเมล็ดถั่วเหลืองมากกว่า 80 เปอร์เซ็นต์ ของเมล็ดทั้งหมด ต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศ จึงเป็นข้อจำกัดสำคัญและทำให้ไทยต้องเสียดุลการค้าปีละหลายหมื่นล้านบาท (ธีระ เอกสมทราเมษฐ์, 2554)

จากการรายงานนักวิจัยพบว่าปี พ.ศ.2552 พื้นที่เก็บเกี่ยว 3.19 ล้านไร่ ผลผลิตทะลายปาล์ม 8.16 ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 2.56 ตันต่อไร่ (ตารางที่ 3) พื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้ คิดเป็น 88 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด ปี พ.ศ. 2553 มีพื้นที่ปลูกทั้งหมด 4.08 ล้านไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 3.55 ล้านไร่ ผลผลิตทะลายปาล์ม 8.22 ล้านตัน และผลผลิตเฉลี่ยประมาณ 2.32 ตันต่อไร่ มีพื้นที่ปลูกส่วนใหญ่อยู่ในภาคใต้ เช่นกัน คิดเป็น 87 เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด โดยมีพื้นที่ปลูก 3,421,321 และ 3,535,642 ไร่ ในปี พ.ศ. 2552 และ พ.ศ. 2553 ตามลำดับ (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 การเพาะปลูกปาล์มน้ำมันและผลผลิตปาล์มน้ำมัน ปี 2552 และ ปี 2553

ภาค	พื้นที่ปลูก (ไร่)		พื้นที่เก็บเกี่ยว(ไร่)		ผลผลิตทะลาย(ตัน)		ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	
	2552	2553	2552	2553	2552	2553	2552	2553
รวมทั้งประเทศ	3,888,403	4,076,883	3,188,832	3,552,272	8,162,379	8,223,135	2,560	2,315
ภาคเหนือ	6,404	19,677	1,700	7,337	849	2,687	499	412
ตะวันออก/เหนือ	42,381	75,032	22,992	39,576	16,907	30,526	735	824
ภาคกลาง	409,240	446,532	277,920	358,570	678,596	740,159	2,442	2,069
ภาคใต้	3,421,321	3,535,642	2,883,327	3,146,789	7,464,883	7,449,763	2,589	2,367
อื่นๆ	9,057	-	2,893	-	1,144	-	395	-

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2554)

สถานการณ์การผลิตปาล์มน้ำมันจังหวัดกระบี่

ในปี 2555 จังหวัดกระบี่มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ทั้งหมด 972,800 ไร่ โดยพื้นที่ให้ผลผลิต 935,219 ไร่ ให้ผลผลิตรวม 3.2 ล้านตัน (3,518 กิโลกรัม/ไร่) มูลค่าผลผลิต 15,700 ล้านบาท และต้นทุนการผลิต 3.60 บาท/กิโลกรัม ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันจังหวัดกระบี่

ที่	อำเภอ	เกษตรกร	พื้นที่ให้ผล/ไร่	ผลผลิต (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)
1	เขาพนม	2,472	203,635	3,463	705,188
2	อ่าวลึก	4,979	192,838	3,563	687,081
3	คลองท่อม	4,609	178,439	3,572	637,384
4	ปลายพระยา	4,640	155,063	3,439	533,261
5	เมือง	2,241	72,177	3,743	269,508
6	เหนือคลอง	2,735	70,815	3,430	242,895
7	ลำทับ	1,768	45,792	3,537	161,966
8	เกาะลันตา	658	16,460	3,300	54,318
รวม		24,102	935,219	3,518	3,288,395

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่ (2556)

วิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน Roundtable on Sustainable Palm Oil ของเกษตรกรในจังหวัดกระบี่ ในครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยวิทยานิพนธ์ (Research Methodology) โดยใช้วิธีการวิจัยแบบเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ในประเภทของการวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Structured interview) สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลมาประมวลผลและวิเคราะห์ โดยมีรายละเอียดวิธีการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ใช้แบบสอบถามแบบมีโครงสร้าง (Structured interview) สัมภาษณ์เกษตรกร เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจ สังคมและภาวะการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (close – Ended) และแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open – Ended)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO ประกอบด้วยหลักการและเกณฑ์กำหนดของประเทศไทยตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (RSPO) 8 หลักการ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลต้นทุน และผลตอบแทนการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (close – Ended) และแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open – Ended)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล สภาพทั่วไปด้านสังคม เศรษฐกิจและสภาพการณ์ผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในจังหวัดกระบี่

ปัจจัยส่วนบุคคล

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นในการศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ประเภทเกษตรกร เพศ อายุเฉลี่ย ศาสนา และระดับการศึกษา ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็นรายงานการวิจัยดังตารางที่ 6 โดยพบว่าประเภทเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างในจังหวัดกระบี่ที่ศึกษา คือ เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (RSPO – farm) และเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (Non RSPO – farm) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 174 รายเท่ากัน พบว่า เกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนมีอายุโดยเฉลี่ย 52.92 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 69.00 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 31.00 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 96.00 รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 2.30 และนับถือศาสนาคริสต์ และศาสนาอื่นเป็นส่วนน้อย คิดเป็น ร้อยละ 2.30 และ 1.10 ตามลำดับ สำหรับการศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 35.10 รองลงมาจบมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 24.70 และจบมัธยมศึกษาตอนปลายปริญญาตรี และจบอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 14.40, 12.60 และ 10.30 ตามลำดับ นอกจากนั้นจบปริญญาโทหรือสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 1.70 ส่วนเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไปมีอายุโดยเฉลี่ย 51.79 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 71.30 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 28.70 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 93.70 และ 6.30 ตามลำดับ สำหรับการศึกษาส่วนใหญ่จบประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 46.60 รองลงมาจบมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 21.80 และจบปริญญาตรี มัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญาคิดเป็นร้อยละ 13.20, 7.50 และ 0.60 ตามลำดับ นอกจากนั้นจบปริญญาโทหรือสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 3.40

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ปัจจัยส่วนบุคคลของเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนกับเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไปของจังหวัดกระบี่

ปัจจัยส่วนบุคคล	เกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืน			เกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมัน ทั่วไป		
	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
ประเภทเกษตรกร	174	100.00		174	100.00	
เพศ						
ชาย	120	69.00		124	71.30	
หญิง	54	31.00		50	28.70	
อายุเฉลี่ย			52.92			51.79
ศาสนา						
พุทธ	167	96.00		163	93.70	
คริสต์	2	1.10		0	0	
อิสลาม	4	2.30		11	6.30	
อื่นๆ	1	0.60		0	0	
ระดับการศึกษา						
น้อยกว่าระดับประถมศึกษา	2	1.10		2	1.10	
ประถมศึกษา	61	35.10		81	46.60	
มัธยมศึกษาตอนต้น	43	24.70		38	21.80	
มัธยมศึกษาตอนปลาย	25	14.40		13	7.50	
อนุปริญญา	18	10.30		11	6.30	
ปริญญาตรี	22	12.60		23	13.20	
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	3	1.70		6	3.40	

สภาพทั่วไปด้านสังคม

ข้อมูลสภาพทั่วไปด้านสังคมของเกษตรกรกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย สมาชิกในครัวเรือน สถานภาพการทำงานสวนปาล์มน้ำมัน การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม ประสบการณ์ในการทำสวนปาล์มน้ำมัน และประสบการณ์อบรมดูงานด้านการผลิตปาล์มน้ำมัน พบว่าเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนมีสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 1.44 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 2.52 ราย เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 1.93 ราย โดยสมาชิกในครัวเรือนทำงานในสวนปาล์มน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 1.44 ราย ซึ่งน้อยกว่าสมาชิกที่ไม่ทำงานสวนปาล์มน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 2.77 ราย สำหรับการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน พบว่าเป็นสมาชิกกลุ่มทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานสวนปาล์มน้ำมันมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.30 รองลงมา มีประสบการณ์ทำงานสวนปาล์มน้ำมัน 11 - 15 ปี และ 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.10 และ 12.70 ตามลำดับ

ส่วนประสบการณ์อบรมดูงานด้านสวนปาล์มน้ำมัน พบว่าส่วนใหญ่มีประสบการณ์อบรมดูงาน 6 – 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 47.70 รองลงมา มีประสบการณ์อบรมดูงาน 1 – 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.90 และมีประสบการณ์อบรมดูงาน 11 – 15 ครั้ง มากกว่า 15 ครั้ง และไม่มีประสบการณ์อบรมดูงานคิดเป็นร้อยละ 20.10, 5.20 และ 1.10 ตามลำดับ (ตารางที่ 7) ส่วนเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไปมีสมาชิกในครัวเรือนโดยเฉลี่ย 1.26 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 2.47 ราย เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 1.98 ราย โดยสมาชิกในครัวเรือนทำงานในสวนปาล์มน้ำมันคิดเป็นร้อยละ 1.26 ซึ่งน้อยกว่าสมาชิกไม่ทำงานสวนปาล์มน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 3.05 ราย สำหรับการเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่าเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไป ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 43.10 และเป็นสมาชิกกลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 56.90 โดยส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้านคิดเป็นร้อยละ 23.00 รองลงมา เป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตร และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 14.40 และ 11.50 ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำสวนปาล์มน้ำมัน 11 -15 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.80 รองลงมา มีประสบการณ์ทำสวนปาล์มน้ำมันมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.20 และมีประสบการณ์ทำสวนปาล์มน้ำมัน 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.90 ส่วนประสบการณ์อบรมดูงานด้านปาล์มน้ำมัน พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์อบรมดูงานด้านปาล์มน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 51.10 รองลงมา มีประสบการณ์อบรมดูงาน 1 – 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 35.60 นอกนั้นมีประสบการณ์อบรมดูงาน 6 – 11 ครั้ง, 11 – 15 ครั้ง และมากกว่า 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.90, 5.20 และ 0.60 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ย สภาพทั่วไปด้านสังคมของเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนกับเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไปของจังหวัดกระบี่

สภาพทั่วไปด้านสังคม	เกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืน			เกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมัน ทั่วไป		
	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
สมาชิกในครัวเรือน (ราย)			1.44			1.26
ชาย			1.93			1.98
หญิง			2.52			2.47
สถานภาพการทำงานสวนปาล์ม น้ำมัน						
ทำงานสวนปาล์มน้ำมัน			1.44			1.26
ไม่ทำงานสวนปาล์มน้ำมัน			2.77			3.05
การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม						
ไม่เป็นสมาชิก	0	0		75	43.10	
เป็นสมาชิก	174	100.00		99	56.90	
ออมทรัพย์หมู่บ้าน	0	0		40	23.00	
วิสาหกิจชุมชน	173	99.40		7	4.00	
สหกรณ์การเกษตร	0	0		25	14.40	
ธกส.	1	0.60		20	11.50	
กลุ่มเกษตรกร	0	0		4	2.30	
อื่นๆ	0	0		3	1.70	
ประสบการณ์ทำสวนปาล์มน้ำมัน						
6 – 10 ปี	22	12.70		52	29.90	
11 – 15 ปี	68	39.10		66	37.90	
มากกว่า 15 ปี	84	48.30		56	32.20	
ประสบการณ์อบรมดูงาน						
ไม่มีประสบการณ์	2	1.10		90	51.70	
1 – 5 ครั้ง	45	25.90		62	35.60	
6 – 10 ครั้ง	83	47.70		12	6.90	
11 – 15 ครั้ง	35	20.10		9	5.20	
มากกว่า 15 ครั้ง	9	5.20		1	0.60	

สภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจ

สภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนมีขนาดเนื้อที่ถือครองโดยเฉลี่ย 52.5 ไร่ต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นที่ดินของตนเองทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับการใช้จ่ายชนในที่ดินส่วนใหญ่เป็นสวนปาล์มน้ำมันคิดเป็นร้อยละ 64.49 รองลงมาเป็นสวนยางพาราคิดเป็นร้อยละ 24.75 นอกจากนั้นเป็นไม้ผลและที่อยู่อาศัยคิดเป็นร้อยละ 10.92 และ 0.56 ตามลำดับ สำหรับหนังสือสำคัญในที่ดินส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์ สปก. 4-01 คิดเป็นร้อยละ 41.40 รองลงมามีเอกสารสิทธิ์ นส.3ก. คิดเป็นร้อยละ 23.40 นอกจากนั้นเอกสารสิทธิ์เป็น นส.4 (โฉนดที่ดิน), กสน.5 และ ภบท.5 คิดเป็นร้อยละ 21.20, 9.70 และ 4.30 ตามลำดับ (ตารางที่ 8) ส่วนเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไปมีขนาดเนื้อที่ถือครองโดยเฉลี่ย 35 ไร่ ต่อครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นที่ดินของตนเองทั้งหมดเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับการใช้จ่ายชนในที่ดินส่วนใหญ่เป็นสวนปาล์มน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 62.82 รองลงมาเป็นสวนยางพาราคิดเป็นร้อยละ 31.10 นอกจากนั้นเป็นไม้ผลและที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 5.60 และ 0.48 ตามลำดับ สำหรับหนังสือสำคัญในที่ดินส่วนใหญ่มีเอกสารสิทธิ์ สปก. 4 – 01 คิดเป็นร้อยละ 44.80 รองลงมามีเอกสารสิทธิ์ นส 3ก. คิดเป็นร้อยละ 19.60 นอกนั้นมีเอกสารสิทธิ์เป็น นส.4 (โฉนดที่ดิน) กสน.5 และภบท.5 คิดเป็นร้อยละ 17.60, 5.60 และ 12.40 ตามลำดับ

สำหรับอาชีพที่สร้างรายได้หลักและอาชีพที่สร้างรายได้รอง พบว่า เกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักทำสวนปาล์มน้ำมันคิดเป็นร้อยละ 89.70 และประกอบอาชีพรองทำสวนยางพาราคิดเป็นร้อยละ 9.80 รองลงมาประกอบอาชีพหลักรับราชการคิดเป็นร้อยละ 6.90 และประกอบอาชีพรองค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 18.40 นอกจากนั้นยังมีผู้ที่ไม่มียาได้รองคิดเป็นร้อยละ 4.60 ส่วนเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไปพบว่าส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักทำสวนปาล์มน้ำมันเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 74.10 และประกอบอาชีพรองทำสวนยางพาราควบคู่ไปด้วย คิดเป็นร้อยละ 37.90 รองลงมาประกอบอาชีพหลักและอาชีพรอง ได้แก่ รับราชการ และทำสวนปาล์มน้ำมัน คิดเป็นร้อยละ 9.20 และ 25.90 ตามลำดับ นอกจากนั้นผู้ที่ไม่มียาได้รอง คิดเป็นร้อยละ 5.70

รายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมัน ปี 2556 พบว่าเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วง 100,001 – 200,000 คิดเป็นร้อยละ 36.20 รองลง มีรายได้ตั้งแต่ 100,001 – 200,000 คิดเป็นร้อยละ 26.40 และมีรายได้มากกว่า 400,001 บาท ตั้งแต่ 200,001 – 300,000 บาท น้อยกว่า 50,000บาท และตั้งแต่ 300,001 – 400,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.50, 10.90, 5.70 และ 5.20 ตามลำดับ ส่วนเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไป พบว่าส่วนใหญ่มีรายได้ในช่วง 50,001 – 100,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.40 รองลงมามีรายได้ในช่วง 100,001-200,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.60 และมีรายได้มากกว่า 400,001 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.90 เท่านั้น

แหล่งเงินทุนในการทำสวนปาล์มน้ำมันและภาวะหนี้สิน พบว่าเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตนเองคิดเป็นร้อยละ 83.30 รองลงมาใช้เงินทุนของตนเองและกู้ยืมบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 14.90 และกู้ยืมเงินทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 1.70 โดยส่วนใหญ่ไม่มีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 69.00 และมีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 31.00 และวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงินส่วนใหญ่ใช้เพื่อการเกษตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.00 รองลงมากู้ยืมเงินเพื่อสร้างทรัพย์สินและเพื่อใช้ในการครองชีพ คิดเป็นร้อยละ 19.00 และ 12.10 ตามลำดับ ส่วนเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไป ส่วนใหญ่ใช้เงินทุนของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 74.10 รองลงมาใช้เงินทุนของตนเองและกู้ยืมบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 23.00 และกู้ยืมเงินทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 2.90 โดยส่วนใหญ่มีหนี้สินคิดเป็นร้อยละ 50.60 และไม่มีหนี้สิน คิดเป็นร้อยละ 49.40 และมีวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงินส่วนใหญ่ใช้เพื่อสร้างทรัพย์สินมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46.59 รองลงมากู้ยืมเงินเพื่อการเกษตรและเพื่อการครองชีพคิดเป็นร้อยละ 36.36 และ 17.05 ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวน และร้อยละสภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนกับเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไปของจังหวัดกระบี่

สภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจ	เกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมัน อย่างยั่งยืน			เกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมัน ทั่วไป		
	จำนวน (n)	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ (%)	จำนวน (n)	จำนวน (ไร่)	ร้อยละ (%)
การถือครองที่ดิน						
ของตนเอง	174		100.00	174		100.00
การใช้ประโยชน์ที่ดิน		9,143	100.00		6,090	100.00
ที่อยู่อาศัย		51.77	0.56		29.23	0.48
ปาล์มน้ำมัน		5,896.3	64.49		3,825.7	62.82
		8			3	
ยางพารา		2,262.9	24.75		1,893.9	31.10
		7			9	
ไม้ผล		931.88	10.92		341.05	5.60
		9,143.0	100.00		6,090	100.00
เอกสารสิทธิ์ในที่ดิน		0				
		886.87	21.20		1,071.8	17.60
นส. 4 (โฉนดที่ดิน)					4	
		1,938.3	23.40		1,193.6	19.60
นส.3 ก		2			4	
		2,139.4	41.40		2,728.3	44.80
สปก.4-01		6			2	
		3,785.2	9.70		755.16	12.40
ภบท.5		0				
		393.15	4.30		341.04	5.60
กสน.5						
อาชีพที่สร้างรายได้หลัก						
สวนปาล์มน้ำมัน	156		89.70	129		74.10
สวนยางพารา	2		1.10	13		7.50
รับราชการ	12		6.90	16		9.20
ธุรกิจส่วนตัว	2		1.10	3		1.70
ค้าขาย	1		0.60	11		6.30
รับจ้าง			0.60	2		1.10

ตารางที่ 8 จำนวน และร้อยละสภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจของเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนกับเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไปของจังหวัดกระบี่ (ต่อ)

สภาพทั่วไปด้านเศรษฐกิจ	เกษตรกรผลิตปาล์ม น้ำมัน อย่างยั่งยืน		เกษตรกรผลิตปาล์ม น้ำมันทั่วไป	
	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)	จำนวน (n)	ร้อยละ (%)
อาชีพที่สร้างรายได้รอง				
ไม่มี	8	4.60	10	5.70
สวนปาล์มน้ำมัน	17	9.80	45	25.90
สวนยางพารา	73	42.00	66	37.90
ธุรกิจส่วนตัว	25	14.40	9	5.20
ค้าขาย	32	18.40	24	13.80
รับจ้าง	19	10.90	20	11.50
รายได้จากการทำสวนปาล์มน้ำมัน ปี 2556				
น้อยกว่า 50,000 บาท	10	5.70	26	14.90
50,001 – 100,000 บาท	46	26.40	79	45.40
100,001 – 200,000 บาท	63	36.20	41	23.60
200,001 – 300,000 บาท	19	10.90	15	8.60
300,001 – 400,000 บาท	9	5.20	8	4.60
มากกว่า 400,001 บาท	27	15.50	5	2.90
แหล่งเงินทุนในการทำสวนปาล์มน้ำมัน				
เงินทุนตนเอง	145	83.30	129	74.10
เงินทุนกู้ยืม	3	1.70	5	2.90
เงินทุนเองและกู้ยืม	26	14.90	40	23.00
ภาวะหนี้สิน				
ไม่มีหนี้สิน	120	69.00	86	49.40
มีหนี้สิน	54	31.00	88	50.60
เพื่อการเกษตร	38	69.00	32	36.36
เพื่อการครองชีพ	6	12.10	15	17.05
เพื่อสร้างทรัพย์สิน	10	19.00	41	46.59

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้เปรียบเทียบประเด็นในการศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ประเภทเกษตรกร เพศ อายุเฉลี่ย ศาสนา และระดับ ระหว่างเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (RSPO – farm) และเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (Non RSPO – farm) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 174 รายเท่ากัน พบว่า เกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนมีอายุโดยเฉลี่ย 52.92 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 69.00 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 31.00 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 96.00 รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 2.30 และนับถือศาสนาคริสต์ และศาสนาอื่นเป็นส่วนน้อย คิดเป็น ร้อยละ 2.30 และ 1.10 ตามลำดับ สำหรับการศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 35.10 รองลงมาจบมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 24.70 และจบมัธยมศึกษาตอนปลายปริญญาตรี และจบอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 14.40, 12.60 และ 10.30 ตามลำดับ นอกจากนั้นจบปริญญาโทหรือสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 1.70 ส่วนเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไปมีอายุโดยเฉลี่ย 51.79 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 71.30 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 28.70 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 93.70 และ 6.30 ตามลำดับ สำหรับการศึกษาส่วนใหญ่จบประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 46.60 รองลงมาจบมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 21.80 และจบปริญญาตรี มัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญาคิดเป็นร้อยละ 13.20, 7.50 และ 0.60 ตามลำดับ นอกจากนั้นจบปริญญาโทหรือสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 3.40 ซึ่งจะเห็นได้ว่า เกษตรทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน

บรรณานุกรม

- กฤษณี คงสวัสดิ์. (2555). การประเมินผลโครงการฟื้นฟูพื้นที่นาร้างเพื่อปลูกปาล์มน้ำมันใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ : กรณีศึกษา จังหวัดนราธิวาส.วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- น้ำอ้อย ศรีประสม และ ชีระ เอกสมทราเมษฐ์. (2551). สหสัมพันธ์และอัตราพันธุกรรมของลักษณะทางลำต้นใน ระยะกล้าปาล์มน้ำมัน. วารสารหาดใหญ่วิชาการ. 6(2) : 109 – 115.
- ปัญญา ใจสมุทร, ภาณุมาศ พฤตคณี, สกฤติรัตน์ แสนปุตระวงษ์ และสกุलगานต์ สิมลา. (2558). ศึกษาการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน Roundtable on Sustainable Palm Oil ของเกษตรกรในจังหวัดกระบี่. แก่นเกษตร 43(1) : 1013-1019.
- ชีระ เอกสมทราเมษฐ์. (2554). การปรับปรุงพันธุ์ปาล์มน้ำมัน. ภาควิชาพืชศาสตร์ สงขลา.
- วีระชัย กาญจนาลัย. (2552). การใช้ที่ดินพืชเศรษฐกิจปาล์มน้ำมัน. สำนักสำรวจดินและวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาการใช้ที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- สรพงศ์ เบญจศรี, ภาณุมาศ พฤตคณี, สกฤติรัตน์ แสนปุตระวงษ์ และ สกุलगานต์ สิมลา. (2557). การเปรียบเทียบเชิง สันฐานวิทยาและสรีรวิทยาของปาล์มน้ำมันที่ปลูกในพื้นที่นาร้างและพื้นที่เหมาะสม.วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. 24(3): 606-613.
- สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่. (2556). สถานการณ์การผลิตปาล์มน้ำมันจังหวัดกระบี่ ปี 2556. สำนักงานเกษตรจังหวัดกระบี่ : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (2551). ข้อมูลพื้นฐานเศรษฐกิจการเกษตร ปี 2551. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2554. ฐานข้อมูลเศรษฐกิจการเกษตร. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2554 จาก Available protocol :<http://www.oae.go.th>.

- FAO. (2011). **Statistical data base of FAO** (Food and Agriculture Organization of the United Nations). สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2554 จาก Available protocol : <http://fao.org>.
- Naher, L., S.G. Tan, U.K. Yusuf, C.L. HO. and S. Siddiquee. (2012). Activities of chitinase enzymes in the oil palm (*Elaeis guineensis* Jacq.) in interactions with pathogenic and non-pathogenic fungi. **Plant Omics Journal**. 5(4), 333-336.
- Obahiagbon, F.I. (2012). A Review: Aspects of the African Oil Palm (*Elaeis guineensis* Jacq.) and the Implications of its Bioactives in Human Health. **American Journal of Biochemistry and Molecular Biology**. 2: 106-119.
- Prasertsan, P. and Oi, S. (2001) Enzymatic saccharification of hemicellulose extracted from palm oil mill wastes. **Songklanakarin Journal of Science and Technology** 23(1): 789-795.